

SYN OBLAKŮ

Maorové patří k nejpodivuhodnějším národům na světě. Jsou Polynésané, ale vědci se stále nemohou shodnout, odkud vlastně připluli. Podle jedné verze pocházejí z Číny, odkud vyrazili na objevnou plavbu přes Tchaj-wan a jižní Pacifik. Další hypotéza hovoří o Jávě. Ve hře je i Indie. To by vysvětlovalo jeden unikátní maorský zvyk. Válečníci odjakživa děsili své nepřátele vyplazeným jazykem. Napodobovali tak vzhled hinduistické bohyně smrti Kálí? Potíž je v tom, že ve všech těchto případech by museli přes oceán plout proti proudu, a to je bez motoru nemožné.

Samotní Maorové tvrdí, že dorazili na Nový Zéland téměř před tisíci lety z legendární vlasti Hawaiki. Všeobecně se soudí, že se pod tímto názvem skrývá stará známá Havaj, Tahiti nebo ostrov Raitea. Jenže jméno Hawaiki může mít i druhý význam. Je to vlastně složenina dvou slov, kterou lze přeložit jako „z Mléčné dráhy“. Máme tedy původ Maorů hledat ve vesmíru?

Tváří v tvář polonahým mužům s děsivou maskou tetovaní zní tato myšlenka šíleně. Nelze ovšem popřít, že legendy Maorů přímo oplývají nevysvětlitelnými narážkami a zprávami o vzdálených nebeských krajích. Už samotný příjezd tohoto etnika na Nový Zéland je zahalen šerosvitným hávem tajemství. Pokud opustili Havaj, museli překonat větší vzdálenost, než jaká dělí Evropu od Ameriky, a to vše na nekrytých kánoích a bez použití navigačních pomůcek. Ostatně k čemu by jim tyto přístroje byly, když údajně pluli do neznáma. Stovky mužů, žen a dětí se odvážily vydat na oceán, aniž měly alespoň mlhavou naději na úspěch své expedice? Ledaže by někdo z nich s jistotou věděl, že na jihu je země. A tady narážíme na podivuhodnou stopu.

Iniciátorem pouti k Novému Zélandu byl jistý Tama Te Kapua, což znamená Syn oblaků. Ten spolu s dalšími výjimečnými osobnostmi, jejichž jména podezřele shodně symbolizují úzký vztah k nebesům a vesmíru, údajně čerpal z pokladnice vědění, která nepocházela z tohoto světa, a disponoval neobyčejnými schopnostmi. Podle maorského mýtu získal toto dědictví od cizinců, kteří dokázali cestovat mezi jednotlivými nebesy. Pro každou část vesmíru museli ovšem mít jinou zvláštní masku. Používali tedy dýchací přístroje a skafandry upravené podle chemického složení atmosféry, tlaku a dalších fyzikálních podmínek jednotlivých planet?

O tom, že jim vzdušný prostor nebyl cizí, svědčí ještě jedna zajímavá okolnost. Maorové již po celá staletí vědí, že Severní ostrov Nového Zélandu má tvar ryby s protáhlou ocasní ploutví. Při pohledu z velké výšky je to zřejmé, jak ale tento poznatek získali primitivní plavci, kteří ostrov viděli vždy jen ze svých kánoí?

Na to, že se ostrov shora podobá rybě, upozornil velký polobůh Maui. Všiml si toho, když navštívil svého dědu jménem Tane žijícího kdesi v horních sférách. Maorská legenda neobyčejně zajímavě popisuje hrdinův návrat na Zemi. „Maui měl před sebou dlouhou cestu. Tane se však nad ním slitoval a zavřel ho do posvátného kokosového ořechu, který pak shodil dolů z vyšších sfér. Ořech rychle proletěl prostorem a snesl se (*tedy nikoli dopadl*) v chrámu Te Mahara na ostrově Raivavae. Skořápka praskla, Maui z ní klidně vyšel a vrátil se ke své matce, s níž se rozdělil o nabyté vědomosti.“

Tenhle popis cesty ze vzdálených oblastí vesmíru je jako vystřižený ze současných sci-fi románů. A je zde ještě jedna zvláštnost. V chrámech na Raivavae se nikde nevyskytují vyvýšené oltářní

plošiny. Jediná výjimka je svatyně, nejstarší ze všech, v níž se dochovala kamenná přistávací plocha, na niž dosedl Maui po svém fantastickém letu. Mám podezření, že původně šlo jen o kosmodrom, který byl teprve po „ukončení provozu“ přestavěn na svatyni.

Ukázka II.

OBOJŽIVELNÍCI Z HVĚZD

Domorodci na Markézách vyprávějí o příchodu malých bytostí z kosmu, které pobývaly určitý čas na zemi a pak se opět vrátily na nebesa. Tito tvorové měli částečně jinou stavbu těla než lidé. Byli nesmírně malí. Jejich výška nepřesahovala jeden metr. Na velmi krátkých zploštělých nohou, které se daly rozpoznat jen při chůzi, spočívalo zavalité tělo s poměrně dlouhýma rukama. Dlaně neměly samostatné prsty. Tvořila je široká kožnatá plocha, vyztužená řadou osmi kůstek s články. Malé zploštělé, uprostřed jakoby promáčklé holé hlavě vévodily výrazné, nepříliš přívětivé oči.

Podobu nebeských cizinců v životní velikosti zachycuje několik prastarých soch z červeného kamene. Jedna z nich o výšce asi 80 cm je dnes vystavena v muzeu ostrova Tahiti. Podle historiků představuje jednu z nejpodivuhodněji-ších osobností polynéské mytologie - tikiho.

Už o samotnou podstatu tohoto božstva se ovšem vedou spory. Část legend považuje tikiho za pouhý symbol prapůvodní energie, za božského ducha, který stvořil vesmír, zemi a člověka. Jiné mýty naznačují, že tiki byl naprosto konkrétním i když nepozemským stvořením. Nevíme, zda tím byly míněny tikiho neobvyklé vlastnosti a nadpřirozené schopnosti, nebo zdůrazněn kosmický původ. Tyto nejasnosti ještě více umocňuje tajemný zjev této postavy.

Tiki je vždy ztvárňován s nesmírně velkýma očima. Často je lemují kruhy, připomínající plavecké brýle. Stejně nalézáme i u japonských sošek dogu. Někdy je hlava v jakési přílbě nebo nese jiné technické zařízení. Oproti zavalitým a urostlým Polynésanům je Tiki malý a vyzáblý. Podoba některých soch napovídá, že Tiki byl doma nejen na souši, ale i ve vodě. Existence tajemných obojživelníků, připomínajících člověka, byla známá skoro ve všech koutech Tichomoří.

Ve středověkém Japonsku jim říkali kappas. Měli téměř lidskou postavu, plovací blány na ruce i nohou vytvářely dojem velkých ploutví. Z prstů jim vyrůstaly dlouhé hákovité drápy. Na hlavě se nedal přehlédnout jakýsi kotouč, z nějž hvězdicovitě vybíhalo několik tykadel.

Tento zvláštní detail se obdivuhodně shoduje s archeologickým nálezem z jiného místa v Tichém oceánu. V berlínském etnografickém muzeu jsou vystaveny dvě staré dřevěné desky. Již na prvý pohled připomínají ilustrovanou encyklopedii. Na jedné z nich, vyřezávané, černou a červenou barvou kolorované obrázky zachycují různé typy lodí, které používali dřívější mořeplavci z tichomořských ostrovů. Druhá pozoruhodně přesně představuje různé mořské živočichy. Všechny dobře rozpoznáme, až na jednoho. Zcela na kraji stojí postava člověka. Jeho nohy jsou opatřeny ploutvemi. Tělo je příčně pruhované, jakoby silnými naběhlými žilami. Na hlavě sedí něco na způsob hvězdice. Protáhlé úzké trojúhelníkové výběžky vyrůstají rovnou z horní části lebky. Je to spíše přirozená součást organismu než umělá pokrývka. Podoba všech na desce zobrazených živočichů odpovídá realitě. Je tedy velminepravděpodobné, že by autor v jednom jediném

případě, k skutečně žijícím obyvatelům mořských hlubin, přidal vybájenou postavu. Spíše lze předpokládat že vodní tvor s postavou člověka byl tehdejšími obyvateli Tichomoří dobře znám.

V zálivu La Perousse Velikonočním ostrově, hned vedle legendárních kolejí, vyjetých „nebeským vozem“, se táhnou souvislé řady malých otvorů, uspořádaných do dvojic. Na první pohled to vypadá jako děrná páska se zprávou v binárním kódu, nebo nějaký jiný druh záznamu. Nedaleko rozpoznáme různé mořské živočichy. Archeologové z toho usoudili, že série děr byly do lávy vyhloubeny záměrně, aby symbolizovaly vzduchové bubliny, které vypouštějí obyvatelé mořských hlubin. Stěží si dovedu představit obskurnější vysvětlení. Spíše se zdá, že zvláštní stopy v kameni a několik metrů dlouhé linie děr přilákaly pozornost domorodců a ti je pak doplnili svými rytinami. Na jedné z nich vidíme zvláštního tvora. Jeho téměř rybí, aerodynamické tělo je ukončeno velkou ploutví, ale obličej s velkýma očima nese humanoidní rysy. Uprostřed trupu „svítí“ výrazná hvězda. Měl tím být naznačen nebeský původ této tajemné bytosti?